

no No

Lenyalo
 J. Moleki
 27 APR 1940
 via Warumbello
 K34/72 21-4-40
 PP. 1-16

Methlung ya kxall Mosadi o ne a
 nyakiwa ka mokxwa o mo byale.

Botate le mmē ba nyakisiša xore
 ugwana wa nna a ka nyala ugwana
 wa mmamoketē se ba ^(tlwana) ba bitša
 ba leloko ka moka ba mo sethšabeng
 ba nna ditaba se ba sa ^(tlwane) ba
 tla nyaka ko xongwe kapa se ba
 demellana ka ~~pho~~ xolole, ba kxole
 ba tla bebišwa ka morao xore se
 nyaketsē moketē Mosadi wa xore. Xo
 nyalauwa ka lešika e sešō mothe
 jela (xae) xa e se mohlomongwe
 xo sena wa xaba wa ka monyalaso
 byale se, se ditxang di ^(tlwa) ^(xae) ^(se)
 xo nyakwa ugwana wa malomē, mmame
 Rakxadi langwane xoba yeo Mongwe
 wa lešika. Mosadi o batlwa ke mmame
 Malomē kapa yeo Mongwe wa xabo
 mošimane, ina mošimane xa a tobiswe
 sepe. Xe baruniwa ba fihla xo phuthiwa
 ba xa bo mositsana ba beselwa ditaba
 le bona ba phutha ba xabo bona

2/ Lenyalo J. Moleki

K34/72

Ba ba kx auswi ba utlwa ditaba
 x ore di byang, motho utse are sidiso
 mokete utse ke Ts'ona le ena a di
 fetisa byalo, o mongwe le ena byalo
 ba be ba jellala di kx'ona di boela
 x o baruniwa ka moso ba di bonang
 ka teng, ke x ore batwadi ba bana
 ba ba bedi ba utse ba tseba x ore
 ugwana wa mokete le (mokete ba)
 wa m vena ba tla uyabana ka
 moso ba tsebisane kx'ale, mosadi
 x o uyakwa yeo monyenyane ku du
 mo moimaneang, x o thwe mosadi o
 (toofetse) Ts'ofala kapeli. Dikxang x e di
 bekiwa di thoma ka yo mosolo
 x o ya tlase utse x o lotšhiwa x o phopho-
 thwa diatla, are eše mma, tate xoba
 kx'osi ka moso aka mo hlompheko
 ka teng, ditaba x e di fedile byanang
 baruniwa ba besa kx'omo e be
 belets'axo mosadi x o xialo ke x ore
 mang le mang a tsebe x ore ugwana
 wa mmamokete o uyabana le wa

3 Lenyalo

K34/72

Mmamoketi malome kaparangwane
 O isa kxomo kwa bomositsana. Xo
 Uoa faso monna a ka no yamo a
 rataxo xo soma prakxoenq kapamo a
 rataao mosadi a sa ntse a xola, ~~xo~~
 a ka no dula xae le xona xa a rata.
 Xe a rata ka moso a ka ya xobona
 mosadi, lyall o thwanetse xo uthoa
 kxomo ya xore a amoxelwe xa
 botse kwa lapeng la xa bo mmatswalaxwe
 & mositsana xa a Tsebe mosimane o
 tlwa xo bolilwa le tšatši le mosimane
 a tenaxo xa xabō xa a Tsebe xore ke
 ena ya tla moyala ka moso xo
 fihlila batho ba mo Tsebiša ena. Ke
 mosimane xa a dumellwa xo bona
 sefahliso sa mositsana, o una le
 basitsana ba bangwe fela esexo wa
 xaxwe, o adlwa lexo o tlabe a
 bolle xabō a se a mmone
 mositsana a le ko ngwakong eugwe
 fela e sexo mo a lesu uthe. Xe monna
 xonqwe mosadi a ka lwa ba se ba

Jenyalo

K34/72

4

uyalane xo uyalawa o mongwe wa
 bo moku waka uyalanaco le mositana.
 Xongwe mosimane, xa xo palele xo
 diva lyalo kxomo ya boya e ya
 xae xe mositana a ka thwara
 ugwana le monna yo e seo waxawe
 & monna yoo o tla lefa dikxomo
 Tse ka bang beano kapa xo feta
 faso ka mo le tla le bonaoka
 Teng, o thibile motse xongwe utlo
 ya monna yo mongwe. Mosadi oyalwa
 ke monna wa pele xe monna a sa
 rate xo mo yala a ka no xana ba tla
 leka xo mo ptele tsa xe a ba hloa
 kxomo ya boya ka xore molato ke
 wa mosadi, le xodu lyale xa le
 lefiawe xa xo le lyalo. Xe xo okile
 xo tla bewa nako ya xo yala
 lyale tlati le kxomo di tla
 yang xa bo mositana, xo nomelwa
 motho a yo tsebisä batho kwa teng
 xore xo ~~sa~~ xpeiwē malyalwa, tlati
 le kxomo di fihlano ka lona xo

5 Lenyalo

K34/72 5

Batho ba dibelaso maxadi ba ila
 le lesōla (motsoko) xe ba lebile xae
 ba dula fat fase ko utle xamotse
 ugwana wa lekxarebyana o ba
 lata xōna mola o ba tōēla dikobō
 moduduetō o lla, molho a bōka, a
 ilola, a bētha fase ka molamu li
 lerumo' motsoko o o sītwe xa bo
 mositana wa romelwa xa bo mošimane
 tōatē la maxadi ba bo mošimane
 ba ilia thikxwana ya motsoko
 lyale yō bulwa ka chelete ke ba
 bo mositana, mmaditela o lokile
 chelete kopa podi e tla le thikxwana
 e la e tlo bulwa melomo ya bo
 mmamositana, kwa bo mošimane
 lesōla le taxilwe ke bo koko le
 bo rakxadi li ba e lea ba ba
 xolo kwa bo mošimane. Dommaditela
 la xe mositana a ba ~~geela~~ tōēla
 dikobō xa ba bolele le ēna ba
 mo sōla ~~in~~ kethaso ba xomotōe
 xe ba filwa xae ba dumediša

6

Jenyalo

K34/72

6

ba fiwa diyo di beuwa ke
 Mositsana a kxunane fase a
 lothsa a ngwatha nama le boobe
 a ja, ba kxona ba ja le bona ba
 dutse diphateng kapa moxosong
 ba hlapha pele la tla ja boobe
 xe ba feditse xoja, ba simolla
 ditaba tsa masadi le masola a
 tswa, dikxang dia bolilwa, di
 simollwa ke mmaditela o moxolo
 dia mo batwading ba mositsana
 di besuwa xare xa bona xo tloa
 xo yo moxolo xo isa tlase. ditaba
 xa di lolile xo fedile, xo utshiswa
 kxo ya byalwa xwa uwewa, xwa
 duductswa, xwa tilwa xwa tloswa
 motho o (Thowar) swara kota a e
 thokxinye a one ka lerumo a
 ekisa tsa ntwa e le semphele ke
 xo fete. Mouna a re xore kenna
 sebeola masosana ditadu tsa
 banna basolo ke diforofothla fela
 mongwe utse a re ke sekete sa xore xore

7

Lengale

K34/72

7

Xo thakxetswe. Xo binwa pina
 toa sesitho xo tholwa basadi ba opha
 diatla role le thuntse molodi ore
 tswa tswa tswa tswa tswa tswa tswa
 tswa tswa batho ba phuthesile ba
 ba ntsi. Ba kxonyana xongwe ba
 mmaditsela, xa ba uwele xolo xotea
 le ba bangwe ba iswa kwa ngwaka
 ng ba uwa byalwa ba le tee le
 ba xabo bona xe ba le ntho
 sethšabeng seowe, ba ba xolo fela.
 esexo ba ba senaxo maina a tšobisa
 xo byaka mosoxana xoya bakxalakyē
 fela. byale xe xo lokile xo tea
 beuwa tšatsi kapa nakō ya xo
 uyala. xe ba fihla xae ba besa
 ka moo ba hxo ba swerwe ka teng
 xa hotse xongwe aowa, byale
 xo lokiswa ka moxo ka kxonwaxo
 xo lokiswetšwa uyalō, xo phuthilwe
 ba kxolē byale ba ho mošimane
 le mositsana ka xoba uyalō
 lea simolla lea jewa ke nakō

8

Lenyalo

K34/72

8

Pele xo simollwa xo axiwa sekollō se
 xo apēllwaso mo xo šōna dijo tōa lenyalō,
 (sekollō) sekollō se axiwa ke malomē
 rāngwane kapa yō monqwē wa lešika
 wa lexo nthse. Byanong xo bidiwa
 ugaka e thowara sekollō xore baloi
 ba se ka ba lōya batho momketeng
 wa lenyalō, xo (diwa) xaiwa batho
 ka lecare, xoba thipa e boeale xo
 thōšwa sehlare xore baloi ba
 patilwē ke xo balōya, xo alafiwa
 batho ba elexo bana ba lešika le
 nyalanaxo jēla esexo batho ka mota
 ba ilileso xo bōna le xo uwa le xo
 (kopisa) kopa tōe jewaxo. Xo tla
 Tuthšwa mtho a diša sekollō
 le ugaka e teng faxo e laola lenyalō
 ka thokō ya boloi le xo bōna xore
 motse o swewe ka hlare tōe malla
 kudw. Le xa ba mošimane jēla byalo
 x swana le xa bo mosibana ugaka
 (yeo) e yo dira ka mokxwa o mo byalo
 kxomo e thlabiwaxo e tšewa moswang

9 Lenyalo

K34/72

9

O thlakantšisiwa le sehlae o
 lahliwa xo (potetsa), potoloxa motse
 Oxo leso pr monyanya xo o'na. Pele
 monna ka sesutho o na a sa nyale
 mosadi a se a epe thšemo le xoasa
 utlō' xore ve tle ve dumelē' xore
 le monna o tla diēla mosadi wa
 xasewe mešomo ya lapa xa botse.
 Banyadi baue ba o hlabišwa ke
 bo malom'a bōna xe xobe xo ka
 kx o'nxsa xore malome a tle a je
 dihlošō Tša mollosole tlexe a sa
 mohlabišē a seua se a ka mohlabi-
 šase o šōna o tla me a fiva Tša
 xasewē dihloxo, ka dihlošō ve
 bolēla luyalwa bo bo uwang ke
 bo malome. Malom'a motho o hlabela
 lenyalō' la ugwana ya lebanexo le
 ēna o mongwē le ēna byalo. Bana
 ba basolo ba hlabelwa ke bo malomē
 ba basolo xo ya tla se ke bo malomē
 ba banyane byalobyalo. Mo lenyalong
 la sesutho ve bexa dikxang kamo

10 *Lenyalo*

K34/72

10

Ke the aiholotse xo xore bo mmaditela
 ba besa luyang dikxang, xe lenyalo
 le jwa bo mmaditela ba ba bailiso
 mosadi ke bona bakxonyana, ba ya xo
 ja lenyalo xa bo mositana xathwe ba
 ililo kuka ngwetai ke bona ba eeso
 leihlo la batwadi ba mosimane la
 bona xore mosomo o swewe xa botse
 ba utse ba besa ditaba ka thswanelo
 xore ba se foše polilo ba tla ba dira
 molato ba (f) lefiswa, ka sesutho xo dirwa
 luyalo xe re sa phethe ditaba xa botse
 rea lefiswa, re tlotse mola, xa banyadi
 ba apara ba bo (^{Mositsana} mosimane) ba swanetse xo
 kopa xore bana xa ba apase xa xo tla
 jwa xo tla kopiwa xape luyalo. Xo aparè
 lwe mo ngwa kong e kwa thoko xore re ille
 re bone xa botse xe banyadi ba tapa
 ba ya kwa xo o jlwaso lenyalo teng
 re tile re ilole re boke re tšwe ka
 morumo le ditšibè re e tše mohlala da
 utwa e (a) (sa) tšoe e lwa molodi o
 lla e le se mphetè ke xo fetè xo le botse

Jenyalo

K34/72

Banyadi ba apara diaparo' Tōa
 maīlalō' a a sešilweso ke monna
 wa tsebaso kudu, a kxabise kamo a
 ka kxonaco ba ilotōa matoku a
 Mahwibidu, le sešilo' se se phatāimaso
 se setho mo dihošong mositana o
 rucšwa difasa mo hlošong le ditlaši
 (e) le tšona di apara xa botse di bapa
 le bona ba banque ko motašō' xo sa
 bouwe se kxole xo hlaka-hlakane.
 Tšatši le xo (Tšamainwano) Tšamainwano
 xo tla lošlwa ke bakxonjana xore rea
 Tšamaya lenyalō' tša xa bo mošimane,
 ba ušlwana xo tla fiva (melao)
 melao' ke latofadi xore mosadi
 o swarane xabote le monna le
 monna byalo, ba bo mositana
 ba tla tšya mositana ba bo
 mošimane ba laja ugwana wa bona
 motho o ntho se a ratašo xo se
 waya bana ba nyalanašo ba.
 ka mo motho a ratašo. Xo uthe (othwe)
 Xothwe o šeke wa timana o šeke wa

2 *Leuyalō*

K34172

12

Timana bo mmatswalaso dijo, o ba
 sware xa bobē kudu, o ja nūfya, o
 ba modidi o thlaka o thswenya
 eufya o se šetše tōe owe, o
 hlōkōvēlē tōa lapa la xaso.
 Byale xe ba fihla xa bomšimane
 xo tla nne xo iwe lya ka kwa bo
 mositana. Melaō le tōe dintši tōe
 di diwaso di thwana le xa bo
 mositana Peli ba fihla ha
 bo mošimane Motho wa romiwa
 ya bitšwasa thlasi e Kxolo o bolilla
 batho xore bangadi ba tla fihla ka
 nako ya xore. Xa a bonwa xo o piwa
 mekxosi motho wa mmunaso jete o
 thlaba mekxosi are lea wēlwa xo
 tswiwa ka malapeng xo thlabiwa
 mekxosi xo tšlwa. Xa a sena xo besa
 xore bangadi ba tla fihla, xo tla
 bitšwa batho ba bollewa dikxang.
 byall o romelwa moraso xo tšebiša
 tšy bangadi xore xothweng, bangadi xa ba
 dumelwe xo fihla (mathsare) moxae
^{dumelwe} ^{moexarde}

13 Lemjalo⁷

K34/72

13

Ba bona mantiboya kapa e sale ka
 Moswana. Re bona batho ba tla ka
 manumo basadi ka mafelō, methse, dipalla
 le tōe ba rataso xo tla ka tōna re
 utlwa mexokwane jela re boela
 xo thakhetwe xo le monate. Byale xo
 tla fihlwa xae, bo mmaditela ba tla
 tōna ba boea xoe bona ba fihlile
 (X) ba kxōna xo tōna ka xae byale
 ba beea dikxang xa bobee xa ba
 sa ire byalo ba tla ~~ire~~ ivelwa
 molato. Xe bangadi ba tswa xa bo
 mosibana motho omongwe wa bo
 mosibana o ma mo monyako a thiba ka
 boomo xo tswa chaete kapa podi lexe le
 wku a kxōna a tloxa mo tšeling omongwe
 le ena a ira byalo. O tla hwetša ba isa
 ka boomo jela. Ka tōeno dilō tšewe
 dia jela mo ditšabeng tša Bakxalla
 Bakwena, le ditšaba tohle to kwelone
 pele. O tla bona mosadi a swere leselō,
 mothae, koko a tšwanthša ka mo mosadi
 a tšwanetšexo xo soma ka tenq xe a le

14

Lengalō

K34/72

14

ko lapeng la mmamošimane, monna
 o utoa a xoxa lethlaku a betla sekei
 a beile selepe masetleng a ^{swere} ~~thwere~~
 (xwele) dilō ka moka tōe diwaco ke monna
 ko lapeng la xacwe, a swanthōa tōe
 diwaco ke monna. Xe lengalō le
 fedile, batho ba thitōexo
 ngwetsi ba swanetse xo. dila lapa
 la bo mošimane ba kxōna ba ya
 xae ba fwa nama ya leoto kapa ya
 mokōkōllō xoba sethwe seo ba se
 (abetsaco) abetswaco ke ba bomositana
 ba ya le sona xae lengalō le
 fedile xo a phatlallwa xo iwa
 masae. ngaka le yōna e fwa serope
 kapa nama e (swanaco) ^{swanaco} ~~swanaco~~
 ngwetsi e sala xa bo mošimane ke ngwetsi
 e mpthōa. ka moraco a dikwedinyana
 kapa divekenyana a boela xae xo
 thwe o thōlla boeng. Byale o the
 re xe a boya, atla le thoto ya xacwe
 o iwa ke monna kapa o mongwe wa bo
 mošimane. ngwetsi e nna le mmatswala

Lengalo

K34/72

15

Xwe mo lapeng xo (fihle) fihlela o
 mongwi wa xabo⁴ (ny) mošimane a
 nyala, byale mošimane o tla aca
 utlo ya xasewe a sutela monarbo
 monnaxwe le šaka lona xa le kxaseane
 le tla dula le le lengwe kamchaxe
 ba santše ba acile xolo xo tee le
 xo lema ba lema ba bohle le xa o
 mongwi le omongwe ana le tša xasewe
 lia thakanya le xo ja bajaxolo
 xo tee, bajela ko lapeng tla ka
 moswana mo tla byalo-byalo, ba
 thakantšha macobē a bona le
 dingwetši byalo. Ka tšeno xwa
 fela xo dirwa byalo xa xo ša le
 teng ditšabeng tše dingwe tša
 tšwelōpele xo ša dirwa ditšabeng
 tše di leso ko moraxo mo thutong.
 Xaešo xa xo ša le byalo re setše re
 latela sekxosa re lebala sesutho
 sa xabo rena. Dingwetši di be di
 hlomphe xo feta tša lehuo.

J. J. Moleki

Lemjalō

16

K34/72

Xe baunyadi ba tše mo maseona
 ba ja ke xona o tše tšwa batho
 ba bōka bana ba bōna, ba diwadile
 ka melomo motho tše a lala a
 hlomosa pelo, ka phadišana ka
 xo bōka re tše re tševē yo e le
 mona kapa mosadi wa tšebaco
 xo bōka. Re ba ja melao' xo thakxet
 re ja re nwa re bina mexobelo' re tšola
 basadi ba re tšela diatla role le
 thuntše melom o llat e le moprefere
 Lehuno xo sana le melao' lya ka
 kxale ditšabeng tšohle le tša tšwēlō
 dintše nya melao' xore mosadi le mona
 phedišane lya ka lafeng la bōna, le
 moxongwe melao' e mengwe bafša ba e
 tšocetše xona le mo ba swanaco le ya
 hasecolocolo, e mengwe e swanaco le xothiba
 monyako' xore chatete e tšwē ya xanana mo
 x bafšeng ba bōna xoba ya swenja le ya
 nyakela mošimane mosadi e tšocetšwe mo
 ditšabeng tša tšwēlō pele. Tša ba swanaco
 sesutšo di ša wa lya ka mata. End